

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 443

Din 30.08.2023

Dosar nr.: 738/2023

Petiția nr.: 7144/10.10.2022

Petent: ...

Reclamat: ...

Obiect: jigniri

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

..., cu adresa de corespondență în ...; adresă de e-mail: -

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

..., cu domiciliul în ... și cu adresa de corespondență în ...; adresă de e-mail: -

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 7144/23.12.2022 a fost citată petenta, pentru termenul de audiere stabilit de către Consiliu la data de 16.01.2023, ora 10.30, ședința de audiere desfășurându-se la sediul instituției din mun. București, str. Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1. Citația a fost transmisă petentei cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței. Prin intermediul citației, i s-a adus la cunoștința petentei ridicarea, din oficiu, a excepției de necompetență teritorială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la faptele invocate și i-a pus în vedere acesteia să formuleze un punct de vedere cu privire la excepția invocată din oficiu; de asemenea, i s-a comunicat petentei imposibilitatea realizării procedurii de citare față de partea reclamată pe teritoriul României având în vedere domiciliul părții reclamate în Franța,

5. La termenul de audieri petenta a fost absentă.

6. Petenta nu a formulat un punct de vedere față de excepția invocată.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

7. Prin petiția înregistrată sub nr. 7144/10.10.2022, petenta susține că, în anul 2018, numita ... a început o relație cu soțul său, ..., în luna august întâlnindu-se la Costinești, după discuții ascunse pe Facebook; în septembrie 2018 soțul său a recunoscut aventura și a informat-o că vrea să divorțeze pentru a se căsători cu ...; având doi copii minori (o fată de 17 ani în clasa a XII-a și un băiat de 8 ani în clasa a II-a), cu 21 ani de căsătorie, nu a fost de acord să meargă la notar pentru a divorța; în luna noiembrie 2018 a fost contactată pe messenger de către ..., care i-a cerut să divorțeze pentru a se putea căsători cu soțul său; la acel moment era casnică, având grijă de copilul de clasa a II-a, iar această femeie a început să îi transmită prin mesaje faptul că nu suportă femeile casnice, pentru că acestea depind de bărbat și în plus au un nivel de cultură deplorabil și nu au verticalitate.

8. Petenta arată că suferă de un handicap locomotor din naștere, iar ..., deși a știut de handicapul său, totuși și-a dorit copii cu dumneaei; pentru băiatul cel mic s-au rugat amândoi la Dumnezeu și la Arsenie Boca în anul 2008 și în anul 2009 să îi mai binecuvânteze cu un copil (având deja o fată în vârstă de 8 ani) și a rămas gravidă în anul 2009, iar în 9 noiembrie a născut un băiat; având în vedere că o căsătorie se bazează pe respect reciproc și deciziile se iau între soți, a decis împreună cu soțul său să stea acasă pentru a avea grija de copiii, însă ... îi reproșează că este casnică.

9. Petenta precizează că divorțul dintre dumneaei și soțul său s-a pronunțat în septembrie 2021, deși soțul său se mutase în Franța cu numita ... din luna mai 2019, trăind într-o relație de concubinaj; în Franța, numita ... susținea că este femeie singură cu un copil, sperând ca prin fostul său soț să aducă copilul mic în Franța, pentru a încasa mai multe ajutoare și alocație de la statul francez.

10. Petenta susține că numita ... continuă să o atace; în data de 26 august 2022 respectiva femeie a contactat-o pe fiica sa pe messenger sub numele de ... și i-a cerut să-i transmită dumneaei să nu mai caute informații despre acesta (anterior a găsit un articol scris în presa franceză despre ea și asta a deranjat-o).

11. Petenta arată că numita ... i-a transmis următoarele mesaje pe messenger:

"Bai prostituat o, vad ca esti foarte interesata de viata mea, vazand ca nu ai altceva de făcut in viata ta de cacat. Toata viata te ai prostituat ca sa steak ... cu tine si tot l ai "pierdut" vazand cat de puturoasa si dobitoaca esti, meriti ce iti trebuie. Acum eu Sunt Doamna ... si tu o țiganca cerșetoare ca si taicaut, nu traiesti cu tiganii dar te comporti ca ei: putoate si la cersit. Ce trebuie sa știi tu ca in 5 ani nu mai au nici un ban de la noi, ca o sa dam copiilor si nu tie, si cum nu ai lucrat toata viata ta o sa stai pe capul cui? Al copiilor bineînțeles, dar de la noi nu mai vezi nimic. Ai făcut proces si ce ai castigat? Nimic, iti dam bani mai multi ca vrea ..., deci tot la Mila noasta ești putoate de cacat. Vad ca ma cauti cu spor pe internet (pai vazand ca nu faci nimic in existenta, te interesezi de altii) te uiți la realizatile mele, sa știi ca ai la ce sa te uiți ca eu apar des la radio, la televizor si in presa, nu ca sa i distrug pe alții cum ai făcut tu, ci ca sa vorbesc de realizatile de la serviciul meu ... Dar ce sa știi tu de asta nu ai muncit niciodata, stai ca tiganii la cersit. Si sa știi ca ... nu ti citește mesajele dobitoaca. In absolut orice domeniu, iti trebuie Ani lumina ca sa ma ajungi, deci stai acolo in cacatul tau si asteapta sa mori ca o tiganca prostituat cerșetoare ce esti. Pune ti poza reala de profil, Fiona din srek, ca asa arati (ce m am distrat când a făcut ... comparatif reala). Uite cum arati unflata cu pompa ... Cum zice sotul meu "patrata"... Se vende ca gatesti numai laturi daca arati ca porcu. Esti mandra de ..., dar Sunt realizările ei tiganco nu ale tale, tu nu știi nimic sa faci, Faci umbra pământului degeaba. Iti scriți dimineața cand tu dormi ca porcu, ca asta ai făcut toata viata, ai dormit si ai făcut rau la altii.

Deci ramai în cacatul tau și taci din gura ca oricum mesajele tale de ura nu ajungi la ..., le sterge înainte, poți să trimiți video cu copilul și să mă înjuri pe mine, a dar imediat sunetul încet și tot la tine se întoarce ura asta ta de handicapata fizică și mentală. Poza d'un video de la tine, dar nimeni nu știe ce ai zis, ... mi a zis să dau sunetul încet ca vorbește Fiona din Sreka. Deci nu ai cum să ne otrăvești cu mizeriile tale, așa că obsesiv continui să te uiti la realizările noastre, ale mele și ale sotului meu ca un câine după un Gard, și îți mai aruncam și tie niște bani acolo ca să nu mori de foame și să-ți mai cumperi niște laturi să te umfli și mai mult"

12. În dovedirea celor susținute, petenta a anexat capturi ecran/foto pentru conținut de pe internet făcute discuției de pe messenger.

Susținerea părții reclamate

-

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

13. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Ordinul nr.144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008:

- art. 28: „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.”
- art. 29: „Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.”
- art. 30: „(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere. (2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.”
- art. 31: „(1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul. (2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.”
- art. 32: „Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.” art. 63: „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”, pronunțându-se cu prioritate asupra excepției.”

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:

- art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.
- art. 20 alin. (6): „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a

formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”

Constituția României, revizuită:

- art. 1 alin. (3) - Statul român: *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”*
- art. 15 alin. (1) – Universalitatea: *„Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”*
- art. 16: *“(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*
- art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului: *„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”*

V. Principiile de analiză

14. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

15. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, intervine atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”

16. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1, textul de lege prezentând sub forma unei enumerări cu caracter determinat criteriul de *„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*; caracterul neexhaustiv al

enumerării este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese, sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

17. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

18. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

19. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

VI. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept

20. În urma analizării conținutului memoriului Colegiul director a constatat este chemat să se pronunțe cu privire la o posibilă faptă de discriminare săvârșită sub forma lezării demnității personale prin jigniri aduse petentei prin messenger (Facebook), de către o persoană cu domiciliu în Franța.

21. În drept, luând act de plângere precum și de obiectul acesteia astfel cum este formulat, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că CNCD, organ administrativjurisdicțional, are competența limitată la a constata faptele/actele de discriminare prin emiterea unei hotărâri și, eventual, prin stabilirea unei sancțiuni contravenționale, neavând competența materială de a se pronunța asupra faptelor care depășesc cadrul stabilit de legislația contravențională, în general și de către O.G. nr.

137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată, în special.

22. În soluționarea speței, Colegiul director urmează a analiza cauza prin prisma excepției de necompetență teritorială a CNCD invocată din oficiu, conform art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor.

23. Colegiul ia act de faptul că a fost invocată din oficiu și pusă în dezbateră petentei excepția privind excepția necompetenței teritoriale a CNCD față de obiectul plângerii săvârșită de către un cetățean francez.

24. Se impune a preciza, în primul rând, că în activitatea sa, Colegiul director al CNCD îndeplinește un rol activ, rol exercitat în vederea stabilirii tuturor împrejurărilor de fapt și de drept corelative faptelor ce constituie acte de discriminare și atrag, după caz, răspunderea contravențională, în domeniul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată. Colegiul director al CNCD dispune măsurile specifice constatării existenței discriminării, cu citarea obligatorie a părților și acordarea dreptului la apărare. Așadar, aspectele corelative unei sesizări deduse soluționării sunt puse în dezbateră părților, în vederea formulării propriilor apărări, atât în privința excepțiilor cât și a fondului, fie că este vorba de excepții de procedură sau de fond sau alte excepții procesuale, ori de nulitate, de nelegalitate sau de aspecte privind circumstanțele individuale ale persoanei care a formulat sesizarea sau a persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea, împrejurările și locul în care a fost săvârșită fapta, modul și mijloacele de săvârșire a faptei etc.

25. Având în vedere particularitățile cu privire la circumstanțele în care sunt săvârșite fapte de discriminare, rolul activ al CNCD cât și al părților, excepțiile ridicate în procedura administrativ-jurisdicțională pot excede natura celor reglementate de Ordinul nr. 144 din 11 aprilie 2008 (excepția tardivității, văditei necompetențe, obiectului vădit nefondat), fără a determina ab initio inabilitatea Colegiului director al CNCD de a invoca excepții de procedură, de a le pune în dezbateră părților și a le cerceta, în contextul excepțiilor de procedură reglementate în materia dreptului comun, cu relevanță în cauze de discriminare, care s-ar putea materializa între altele, cu titlu de exemplu, prin excepția lipsei de interes, excepția de necompetență teritorială, excepția autorității de lucru judecat, excepția prematurității etc. În aceeași măsură, având în vedere dreptul la apărare al părților, acestea pot invoca excepții de procedură sau de fond circumscrise dreptului comun relevante și procedurii administrative cu caracter jurisdicțional. Este cazul, spre exemplu, al cererii de recuzare, respectiv al cererii de abținere, incidente procedurale a căror înălturare nu ar putea fi justificată prin elementul nereglementării *expressis verbis* în procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor în fața CNCD, aprobată prin Ordinul nr. 144 din 11 aprilie 2008, dar care se întemeiază, în mod just, pe regulile de procedură din materia dreptului comun relevante din perspectiva actului jurisdicțional emis de CNCD și care este supus controlului instanțelor judecătorești, sub aspectul legalității. Înalta Curte de Casație și Justiție a reiterat în statuările sale faptul că jurisdicția exercitată de CNCD cuprinde elementele definitorii ale procedurii administrativ-jurisdicționale. Înalta Curte a reținut că „*jurisdicția administrativă reprezintă un tip special de jurisdicție, înfăptuită de organe de natură administrativă, care sunt investite cu atribuții jurisdicționale. CNCD este o astfel de autoritate, care exercită o jurisdicție administrativă. CNCD soluționează sesizările cu respectarea principiilor specifice procedurii judiciare,*

prin citarea părților implicate și cu ascultarea lor, respectându-se contradictorialitatea și dreptul la apărare. [...] Hotărârea emisă în urma acestei proceduri este motivată, putând fi atacată la instanța de contencios administrativ, iar, în cazul în care nu este atacată, constituie, de drept, titlu executoriu”.

26. Ca urmare, Colegiul director constată faptul că Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu are competență funcțională dincolo de granițele țării, nefiind investit să sancționeze contravențional fapte de discriminare săvârșite de cetățenii altor state în afara granițelor țării.

27. Astfel, raportându-ne la dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. În consecință, Colegiul director admite excepția de necompetență teritorială invocată din oficiu.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se admite excepția de necompetență teritorială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, invocată din oficiu, în conformitate cu O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica petentei.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU-COSMIN – Membru

Data redactării: 01.09.2023
Redactată și motivată: C.O./S.M.D.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

